

Ježiš Kristus, naša nádej – II. život; 2. Stretnutie so Samaritánkou

(spracované podľa katechézy Pápeža Františka z 26. marca 2025)

Stretnutie Ježiša so Samaritánkou, ktoré nachádzame u Jána, je akoby zrkadlom stretnutia s Nikodémom: on išiel za Ježišom v noci, no teraz Ježiš čaká pri studni na pravé poludnie.

Samaritánka nečakala, že pri studni niekoho stretne; práve naopak, dúfala, že tam nebude vôbec nikto. Ide po vodu uprostred dňa, keď je horúco, teda vo chvíli, keď je najmenšia pravdepodobnosť, že niekoho stretne. Možno preto, lebo sa hanbí za svoj život, možno sa cíti posudzovaná, odsúdená, nepochopená a preto sa izolovala, pretrhla všetky kontakty...

Na cestu z Galiley do Judey si Ježiš mohol vybrať aj inú cestu a obísť tak Samáriu. Už len pre vzťahy medzi Židmi a Samaritánmi by to bolo bezpečnejšie. Ale on tadiaľ chce prejsť a zastavuje sa pri onej studni presne v tej najmenej najnepravdepodobnejšej chvíli. Ježiš nás čaká a necháva sa nachádzať práve vtedy, keď si myslíme, že pre nás už nie je žiadna nádej. Studňa je na Blízkom východe miestom stretnutia; dokonca miestom, kde sa konajú zásnuby. Ježiš chce tejto žene pomôcť pochopiť, kde hľadať pravú odpoveď na jej túžbu byť milovaná.

Téma túžby je kľúčová pre pochopenie tohto stretnutia. Ježiš ako prvý vyjadruje svoju túžbu: „*Daj sa mi napiť!*“ (Jn 4,10). Len aby mohol začať dialóg, ukáže svoju slabosť. Vytvára tak priestor istoty, aby ženu nevyľakal. Smäd je zároveň aj obrazom túžby. No Ježiš smädí najmä po spásе duše. Sv. Augustín hovorí: „*Ten, ktorý si pýtal piť, smädil po viere tejto ženy.*“

Kým Nikodém šiel za Ježišom v noci, teraz Ježiš stretáva Samaritánku na poludnie, keď je najviac svetla. Ide teda o moment zjavenia. Ježiš sa žene dáva spoznať ako Mesiáš a zároveň vnáša svetlo do jej života. Pomáha jej novým spôsobom čítať jej komplikovaný a boľavý životný príbeh: mala päť mužov a ten, ktorého má teraz, nie je jej muž. Číslo šesť nie je náhodné, obvykle je symbolom nedokonalosti. Zároveň môže byť narážkou na siedmeho ženicha, ktorý konečne bude môcť nasýtiť túžbu tejto ženy byť naozaj milovaná. Týmto Ženíchom môže byť jedine Ježiš.

Keď si Samaritánka uvedomí, že Ježiš pozná jej život, začne zahovárať a otočí rozhovor na náboženskú otázku, ktorá rozdeľovala Židov a Samaritánov. To sa môže v modlitbe stať aj nám: akonáhle sa Boh dotkne nášho života a jeho problémov, stratíme sa v úvahách o kvalite modlitby. V skutočnosti len staviame obranné valy. No Pán je vždy väčší a tejto žene, ktorej sa podľa kultúrnych schém nemal ani len prihovoriť, daruje najväčšie zjavenie: hovorí jej o Otcovi, ktorému sa treba klaňať v duchu a pravde. A keď ona, znovu prekvapená, poznamená, že v týchto veciach by bolo lepšie počkať na Mesiáša, Ježiš jej povie: „*To som ja, čo sa rozprávam s tebou*“ (v. 26). Znie to ako vyznanie lásky: ja som Ten, ktorého čakáš; Ten, ktorý konečne môže odpovedať na tvoju túžbu byť milovaná.

V tej chvíli žena beží zavolať ostatných z dediny, pretože misia pramení zo skúsenosti, keď človek cíti, že je milovaný. Akú inú správu by mohla niest, ak nie svoju vlastnú skúsenosť: že je pochopená, prijatá a zažila odpustenie? Aj toto je obraz, nad ktorým sa potrebujeme zamyslieť, ak chceme hľadať nové spôsoby ohlasovania viery.

Samaritánka, akoby zaľúbená, zabúda svoj džbán pri Ježišových nohách. Ťažoba džbánu na jej hlave jej pripomínala jej stav, jej život plný trýznych chvíľ, keď sa vracala domov. Ale teraz džbán leží pri Ježišových nohách. Minulosť už neťaží. Žena je zmierená. Rovnako je to s nami: ak ideme ohlasovať evanjelium, najprv potrebujeme odložiť ťažobu nášho života k Pánovým nohám, odovzdať mu bremeno našej minulosti. Len zmierení ľudia môžu niest evanjelium.

Milovaní, nestrácajme nádej! Aj keď sa nám náš život zdá ťažký, komplikovaný, možno dokonca zničený, vždy máme možnosť odovzdať ho Bohu a znovu začať kráčať. Boh je milosrdenstvo a vždy na nás čaká!